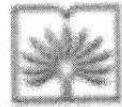

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نظارت و راهنمایی آموزشی

تألیف:

فرهاد محمدی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه	محمدي، فرهاد، ۱۳۶۲ -
عنوان و نام پدیدآور	نظارت و راهنمایی آموزشی / فرهاد محمدي.
مشخصات نشر	کامیاران: فرهاد محمدي، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهر	۱۹۹ ص.: جدول.
شابک	۳ - ۰۸۶۱ - ۰۰ - ۶۲۲ - ۹۷۸ - ۱۵۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	فبا:
یادداشت	کتابنامه: ص ۱۹۷-۱۹۹
موضوع	مدیریت و سازماندهی
موضوع	School management and organization
موضوع	مشاوره آموزشی
موضوع	Educational counseling
رده بندی کنگره	۱۳۹۷: ۶ ن ۳ م ۵ / LB۲۸۸
رده بندی دیویی	۳۷۱/۲:
شماره کتابشناسی ملی	۵۲۷۱۵۷۳:

عنوان کتاب:	نظارت و راهنمایی آموزشی
مؤلف:	فرهاد محمدي
ناشر:	کامیاران / مؤلف
ویراستار:	فرهاد محمدي
صفحه آرایي و طراحی جلد:	فرهاد محمدي
نوبت چاپ:	چاپ اول
قطع و تیراز:	وزیری / ۱۰۰۰ نسخه
شابک:	ISBN: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۰۰ - ۰۸۶۱ - ۳
تاریخ نشر:	تابستان ۱۳۹۷
قیمت:	۱۵۰۰۰ تومان

« حق چاپ برای ناشر محفوظ است »

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱۱	مقدمه
۱۳	فصل اول : تعاریف نظارت و راهنمایی آموزشی
۱۳	تعریف نظارت
۱۳	تأملی در واژه و مفهوم نظارت
۱۴	نظارت در محیط های آموزشی
۱۵	تعریف راهنمایی
۱۷	انواع راهنمایی
۱۷	راهنمایی از نظر موضوع
۲۰	راهنمایی از نظر اجراء
۲۱	هدف های راهنمایی چیست؟
۲۲	تعریف نظارت و راهنمایی آموزشی
۲۵	نظارت و راهنمایی آموزشی در آموزش و پرورش
۲۷	حیطه نظارت
۲۸	ابعاد نظارت

فصل دوم: سیر تاریخی نظارت و راهنمایی آموزشی..... ۳۳

آموزش در جوامع ابتدایی..... ۳۴

آموزش در قدیمی ترین تمدن ها..... ۳۵

آموزش در ایران باستان..... ۳۵

آموزش در بیای اسلام..... ۳۷

نظارت و راهنمایی آموزشی در دوار مختلف تاریخی..... ۳۸

نظارت و راهنمایی تحت عنوان بازرسی مدرسه و کلاس درس..... ۳۸

نظارت و راهنمایی تحت عنوان روابط انسانی: ادراکات..... ۳۸

نظارت و راهنمایی آموزشی تحت عنوان اصلاح روش تدریس..... ۳۹

نظارت و راهنمایی آموزشی تحت عنوان راهنمایی و ارشاد..... ۳۹

نظارت و راهنمایی آموزشی تحت عنوان اصلاح برنامه درسی..... ۴۰

نظارت و راهنمایی آموزشی خلاق یا مبتنی بر خلاقیت..... ۴۰

نظارت و راهنمایی علمی..... ۴۱

فصل سوم: وظایف و مسئولیت های راهنمای آموزشی..... ۴۸

نقش نظارت و راهنمایی آموزشی در بهبود یادگیری در مدارس..... ۴۸

نظارت و راهنمایی..... ۴۸

۴۹.....	راهنمای آموزشی.....
۵۰.....	وظایف نظارت و راهنمایی آموزشی.....
۵۱.....	وظایف نظارت و راهنمایی آموزشی در بعد اداری (برنامه ریزی).....
۵۲.....	وظایف نظارت و بعد برنامه آموزشی (سازماندهی).....
۵۴.....	وظایف نظارت و بعد آموزش درسی (ارزشیابی).....
۵۵.....	روش های متداول عمل در نظارت آموزشی.....
۶۲.....	راهنمای آموزشی کیست؟.....
۶۲.....	خصوصیات شخصی.....
۶۵.....	وظایف راهنمایان آموزشی.....
۶۷.....	امر نظارت برای چه کسانی ضروری است؟.....
۶۷.....	نقش ناظر و راهنمای آموزشی.....
۶۸.....	ویژگی های نظارت و راهنمایی آموزشی، جدید.....
۷۰.....	تجربه تدریس و نقش آن در برقراری ارتباط با معلم.....
۷۱.....	عوامل مؤثر در ارتباطات انسانی.....
۷۵.....	مسئولیت های حرفه ای ناظر آموزشی.....
۷۷.....	فصل چهارم: روش های نظارت و راهنمایی آموزشی.....
۷۷.....	تعریف نظارت بالینی.....
۷۸.....	مراحل نظارت بالینی.....

نگاهی دیگر به ساختار نظارت بالینی.....	۸۷
مقایسه نظارت بالینی با ارزشیابی معلم.....	۹۲
تلفیق نظارت بالینی و نظارت تحولی.....	۹۳
مربیگری همتاء.....	۹۳
همتاء چیست؟.....	۹۶
انواع دیگر کمک های مستقیم.....	۹۹
روش های تدریس.....	۱۰۰
نظارت و راهنمایی متمرکز بر تدریس.....	۱۰۱
شیوه های تدریس.....	۱۰۳
فنون تدریس.....	۱۰۷
نظارت معلم محور.....	۱۱۳
ویژگی ها و فرضیه های ضروری نظارت معلم محور.....	۱۱۷
هدف های نظارت معلم محور.....	۱۱۸
انواع دیگر نظارت بر معلمان.....	۱۲۰
تأثیرات نظارت معلم محور بر تدریس.....	۱۲۲
مدیریت کلاس درس.....	۱۲۳
مدیریت کلاس درس چیست؟.....	۱۲۵
اهداف مدیریت کلاس درس.....	۱۲۵

۱۲۶	اصول مدیریت کلاس
۱۲۷	مهارت های مدیریت کلاس
۱۲۸	مدیریت کلاس درس
۱۲۸	روش های مدیریت کلاس
۱۳۰	تأثیرات طایفه معلم محور بر شاگردان
۱۳۰	مدیریت اثربخش کلاس درس
۱۳۵	تجربه تدریس
۱۳۹	فصل پنجم: مسئولان نظارت و راهنمایی آموزشی
۱۳۹	جوامع پیشرفته
۱۴۰	جوامع عقب افتاده
۱۴۳	نقش هایی از رهبران آموزشی که به امر نظارت و راهنمایی ارزش کمک می کنند
۱۴۶	فصل ششم: منابع اختیار راهنمایان آموزشی
۱۴۷	منابع اختیار در سرپرستی
۱۴۸	منابع اختیار
۱۵۲	فصل هفتم: نظارت و راهنمایی متمرکز بر روابط انسانی
۱۵۲	روابط انسانی در نظارت و راهنمایی
۱۵۳	نظارت و راهنمایی متمرکز بر روابط انسانی

هدف های روابط انسانی.....	۱۵۴
مسائل ویژه در روابط انسانی.....	۱۵۷
نظارت و توسعه روابط انسانی.....	۱۵۸
پیشنهادهای برای ناظران آموزشی.....	۱۶۰
فصل هشتم: نقش راهنمایان آموزشی در ترویج پژوهش.....	۱۶۱
منظور از پژوهش چیست.....	۱۶۱
ضرورت و اهمیت برنامه پژوهشی در تحول آموزش و پرورش.....	۱۶۱
موانع پژوهش.....	۱۶۲
چرا معلم باید خود پژوهش کند؟.....	۱۶۳
اقدام پژوهی چیست؟.....	۱۶۴
ویژگی های اقدام پژوهی.....	۱۶۵
اهمیت و ضرورت اقدام پژوهی.....	۱۶۷
ویژگی اقدام پژوهی.....	۱۶۷
تفاوت اقدام پژوهی با پژوهش دانشگاهی و اشراک آنها.....	۱۶۹
فصل نهم : مؤلفه های اصلی در نظارت و راهنمایی آموزشی.....	۱۷۱
مفهوم جو سازمانی.....	۱۷۷
جو سازمانی و روحیه کارکنان.....	۱۷۸
تعریف روحیه.....	۱۸۱

تأثیرات جو سازمانی..... ۱۸۱

جو مدرسه..... ۱۸۲

معلم..... ۱۸۴

دانش و مهارت ها..... ۱۸۷

نگرش ها..... ۱۸۹

نیازهای انگیزشی..... ۱۸۹

فصل دهم: نقش نذر و راهنمایی آموزشی در بهبود فعالیتهای آموزش

و پرورش..... ۱۹۱

منابع و مآخذ..... ۱۹۷

مقدمه

نظارت و راهنمایی فرایندی آموزشی است که در آن کسی که دارای علم و مهارت بیشتری است مسئولیت آموزش فرد دیگری را که کمتر واجد این عناصر است بر عهده می گیرد. امروزه آموزش و پرورش در تمام کشورها اهمیت و ارزش زیادی دارد و نقش آن در رشد و توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی غیرقابل انکار است. به این دلیل صاحب نظران تعلیم و تربیت معتقدند که کارکنان آموزشی همچون مدیران و معلمان باید در دستیابی به هدف‌های آموزشی تعیین شده شایستگیها و آمادگیهای خاص داشته باشند.

نیاز به نظارت و راهنمایی آموزشی در همه زمینه های مربوط به فعالیتهای تدریس و یادگیری اجتناب ناپذیر است. این نیاز، به ویژه زمانی که آموزش و پرورش دستخوش تغییرات و تحولات بنیادی می گردد بیش از هر زمان دیگر احساس می شود زیرا نظارت، راهنمایی و ارزشیابی همواره در اجرای معیار و موفق برنامه های آموزش نقش اساسی داشته و دارد.

وجود معلمانی که بر مطالب درسی تسلط ندارند، معلمان که در ارائه مطالب درسی مهارت ندارند معلمانی که بر کلاس کنترل ندارند، معلمان که معتقد به برقراری نظم انضباط خشک و سخت در کلاس درس هستند، معلمانی که درس برای آنها اصل است و نه دانش آموزان، معلمانی که پیرو و شیفته شیوه های قدیمی تدریس هستند و معلمان که بدون کوچکترین آموزش یا گذراندن دوره ای به ایفای نقش معلمی مشغولند عوامل متعدد و زیادی وجود دارد که می تواند در شیوه و کار این معلمان موثر باشند اما یکی از مهمترین عوامل امر نظارت و راهنمایی است که وجود آن را در محیط ما و مراکز های آموزشی حیاتی و ضروری کرده است برای اینکه به لزوم ضرورت نظارت و راهنمایی پی ببریم عوامل متعدد دیگری وجود دارد که در این کتاب به آنها پرداخته می شود.

کتاب حاضر برای مدیران مدارس ، راهنمایان آموزشی ، معلمان و دانشجویان به رشته نگارش در آمده است . نگارش این کتاب بر این دیدگاه قرار گرفته است که یکی از مهم ترین و اساسی ترین مسئولیتهای مدیر مدرسه یا راهنمای آموزشی اصلاح مستمر فرایند تدریس و یادگیری به منظور رسیدن به هدفهای آموزشی است .

امیدوارم که مطالعه این کتاب مدیران مدارس را در اداره بهتر مراکز آموزشی ، معلمان و دانش آموزان ، در فرایند یادهی و یادگیری و راهنماهای آموزشی را در انجام وظایف و مسئولیتهای مهم خویش یاری نماید .

فرهاد محمدی

تیرماه ۱۳۹۷